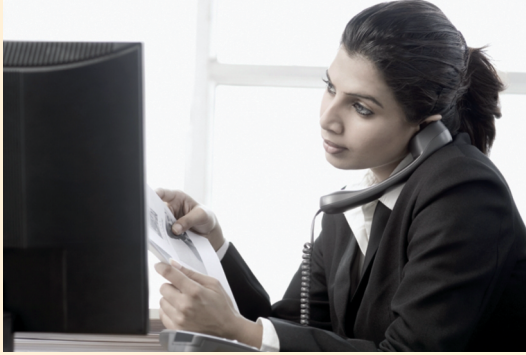

તમારી વીમા કંપની તમારી ફરિયાદ સાંભળે છે ?

તમારી વીમા કંપનીએ તમારી ફરિયાદોનો નિકાલ
ન કર્યો હોય
તો તમારી ફરિયાદો નોંધાવવા અને તેની સ્થિતિ જાણવા માટે

આઈઆરડીએ ફરિયાદ કોલ સેન્ટર

ટોલ ફ્રી નં. ૧૫૫૨૨૫૫

ઉપર સંપર્ક કરો

અથવા અમને complaints@irda.gov.in પર ઈમેઈલ કરો

અથવા લોગ ઓન કરો : www.igms.irda.gov.in

જનહિતમાં જારી

વીમા નિયમન અને વિકાસ પ્રાધિકરણ

INSURANCE REGULATORY AND
DEVELOPMENT AUTHORITY

વીમા સંવર્ધન. વીમા ગ્રાહક સંરક્ષણ.

www.irda.gov.in

વીમા નિયમન અને વિકાસ પ્રાધિકરણ
INSURANCE REGULATORY AND
DEVELOPMENT AUTHORITY

“લાઈસન્સ.
નોંધણી.
વીમો.”

મોટર વાહન વીમા અંગે
પુસ્તિકા

અનુક્રમણિકા:

૧. આ પુસ્તિકા વિશે	૧
૨. મોટર ઈન્શ્યુરન્સ	૨
૩. વારંવાર પુછાતા પ્રશ્નો	૫
૪. પોલિસીધારક સર્વિસિંગ ટીએટી	૧૪
૫. જો તમારી કોઈ ફરિયાદ હોય તો	૧૫

અસ્વીકાર :

આ પુસ્તિકાનો હેતુ તમને સામાન્ય માહિતી પૂરી પાડવાના હેતુથી જ છે અને તે સંપૂર્ણ નથી. આ ફક્ત શૈક્ષણિક પહેલ છે અને તમને કોઈપણ કાનૂની સલાહ આપતી નથી.

નોંધાવાશે અને તદુપરાંત તમારી સ્થિતિ પર નજર રાખવામાં મદદ કરશે. કોલના આધાર પર ફરિયાદ ફોર્મ ભરીને કોલ સેન્ટર તમારી મદદ કરે છે તથા જ્યાં પણ આવશ્યકતા હોય તે સીધા વીમા કંપની પાસે ફરિયાદ નોંધાવવામાં મદદરૂપ થાય છે. વીમા કંપનીનું સરનામું, ફોન નંબર, વેબસાઇટ વિવરણ, સંપર્ક નંબર, ઈ-મેઇલ આઇડી વગેરેને લગતી માહિતી તમને આપે છે. આઈઆરડીએ કોલ સેન્ટર ભાવિ ગ્રાહકો અને પોલિસીધારકો માટે વ્યાપક ટેલી- કાર્યક્ષમતાઓ સાથે એક અસલી વૈકલ્પિક માર્ગ (ચેનલ) આપે છે અને સોમવારથી શનિવાર, સવારે ૮થી રાત્રે ૮ વાગ્યા સુધી ૧૨ કલાક x૬ દિવસ સુધી હિંદી, અંગ્રેજી અને અલગ અલગ ભારતીય ભાષાઓમાં કાર્યરત છે.

આઈઆરડીએ પાસે કોઈ ફરિયાદ નોંધાવવામાં આવે છે ત્યારે તે તેને વીમા કંપનીમાં મોકલીને નિવારણ લાવે છે. કંપનીને ફરિયાદનું નિવારણ લાવવા માટે ૧૫ દિવસ આપવામાં આવે છે. આવશ્યકતા પડે તો આઈઆરડીએ તપાસ અને પૂછપરછ કરે છે. ઉપરાંત જ્યાં પણ લાગુ હોય ત્યાં આઈઆરડી જાહેર ફરિયાદ નિવારણ નિયમો, ૧૯૯૮ની શરતો અનુસાર વીમા ઓમ્બ્ડ્સમેનનો સંપર્ક કરવાની સલાહ ફરિયાદીને આપે છે.

૧. આ પુસ્તિકા વિશે

આ પુસ્તિકા વીમા નિયમન અને વિકાસ પ્રાધિકરણ (આઈઆરડીએ) દ્વારા મોટર ઈન્શ્યુરન્સ અંગે માર્ગદર્શિકા તરીકે તૈયાર કરવામાં આવી છે, જે ફક્ત સર્વસાધારણ માહિતી આપે છે. અહીં આપવામાં આવેલી કોઈ પણ માહિતી સંબંધિત કાયદા, નિયમો અને નિયમનોની જોગવાઈની જગ્યા નહીં લઈ શકે અથવા તેનાથી વધુ મહત્વની નહીં થઈ શકે.

પોલિસીની વિશિષ્ટ માહિતી માટે અથવા કોઈ અન્ય વધારાની માહિતી માટે કોઈ લાઈસન્સધારક એજન્ટ અથવા બ્રોકર અથવા આઈઆરડીએ પાસે નોંધાયેલી કોઈ પણ વીમા કંપનીનો સંપર્ક સાધો.

૨. મોટર વીમો

❖ મોટર વીમો શું છે:

મોટર વીમો વાહનના માલિકોને આ મુજબ સુરક્ષા આપે છે: (૧) તેના/ તેણીના વાહનને નુકસાન અને (૨) વાહનના માલિક સામેના કાયદા અનુસાર નિશ્ચિત કોઈ પણ ત્રીજા પક્ષના ઉત્તરદાયિત્વની ચુકવણી કરે છે. ત્રીજા પક્ષનો વીમો કાનૂની આવશ્યકતા છે. વાહનનો માલિક જાહેર સ્થળે વાહનના ઉપયોગમાંથી થતા કે ઉદભવતા ત્રીજા પક્ષના જાન કે માલને કોઈ પણ ઈજા કે નુકસાન માટે કાનૂની રીતે જવાબદાર છે. જાહેર સ્થળે વીમા વિના મોટર વાહન ચલાવવું તે મોટર વાહન અધિનિયમ ૧૯૮૮ નીચે સજાપાત્ર ગુનો છે.

• મોટર વીમા રક્ષણના પ્રકાર:

મોટર વીમા રક્ષણ આપતી વીમા પોલિસીઓના વ્યાપક રીતે બે પ્રકાર છે:

ક. ફક્ત જવાબદારી પોલિસી (કાનૂની આવશ્યકતા).

ખ. પેકેજ પોલિસી (ફક્ત જવાબદારી પોલિસી+ ઓ.ડી. રક્ષણ તરીકે સામાન્ય રીતે ઓળખાતા માલિકના વાહનને નુકસાન).

યાદ રાખા, જો તમે ફક્ત જવાબદારી પોલિસી લેશો તો તમારા વાહનને નુકસાનને રક્ષણ નહીં મળે. આથી, પેકેજ પોલિસી લેવામાં જ શાણપણ છે, જે તમારા વાહન માટે રક્ષણ સહિત વ્યાપક રક્ષણ આપે છે.

૫. જો તમારી કોઈ ફરિયાદ હોય તો

વીમા નિયમન અને વિકાસ સત્તા (આઈઆરડીએ)ના ઉપભોક્તા મામલા વિભાગે એકત્રિત ફરિયાદ વ્યવસ્થા પદ્ધતિ (ઈન્ટીગ્રેટેડ ગ્રીવન્સીસ મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ) (આઈજીએમએસ) શરૂ કરી છે. તે ફરિયાદની નોંધણી અને દેખરેખ માટે એક ઓનલાઇન પદ્ધતિ છે. તમારે પ્રથમ પોતાની વીમા કંપનીમાં ફરિયાદ કરવાની રહેશે અને જો તમને કંપનીએ ક્ષેત્રી પતાવટથી સંતોષ ન હોય, તો તમે www.igms.irda.gov.in ઉપર જઈને આઈજીએમએસ મારફત તેને આઈઆરડીએ પાસે મોકલી શકો છો. જો તમે કંપનીની ફરિયાદ પ્રણાલી સુધી સીધા ન પહોંચી શકો તો આઈજીએમએસ વીમા કંપની પાસે તમારી ફરિયાદ નોંધાવવા માટે તમને એક માર્ગ પણ આપે છે.

આઈજીએમએસ (એટલે કે વેબ) મારફત તમારી ફરિયાદની નોંધણી કરવા ઉપરાંત તમારી પાસે ફરિયાદ નોંધણી માટે અનેક માધ્યમ (ચેનલ્સ) છે. ઈ-મેઈલ (complaints@irda.gov.in) મારફત, પત્ર (પોતાનો પત્ર ગ્રાહક મામલા વિભાગ, વીમા નિયમન અને વિકાસ સત્તા, ત્રીજો માળ, પરિશ્રમ ભવન, બશીર બાગ, હૈદરાબાદને લખો) તેની મારફત અથવા આઈઆરડીએ કોલ સેન્ટરને **ટોલ ફ્રી નં. ૧૫૫૨૫૫** પર કોલ કરો, જેની મારફત આઈઆરડીએ વીમા કંપનીએ વિરુદ્ધ તમારી ફરિયાદ નિ:શુલ્ક

આઈઆરડીએ દ્વારા નિર્ધારિત પોલિસીધારક સર્વિસિંગ ટર્ન અરાઉન્ડ સમય (ટીએટી)

સેવા	મહત્તમ ટર્ન અરાઉન્ડ સમય (ટીએટી)
સામાન્ય	
પ્રસ્તાવની પ્રક્રિયા અને નિર્ણયોની માહિતી આપવી, તેમાં પોલિસીની આવશ્યકતાઓ/ જારી કરવા/ રદબાતલ કરવાનો સમાવેશ થાય છે	૧૫ દિવસ
પ્રસ્તાવની નકલ મેળવવી	૩૦ દિવસ
પોલિસી જારી કરવા પશ્ચાત સેવાનું નિવેદન ચૂટિઓ/ પ્રસ્તાવ ડિપોઝિટ પાછી આપવી અને બિન-દાવા સંબંધી સેવા નિવેદનોને લગતી છે	૧૦ દિવસ
ગ્રુપન વીમા	
સમર્પણ મૂલ્ય/એન્યુઈટી/ પેન્શન પ્રક્રિયા	૧૦ દિવસ
પરિપક્વતા દાવા/ હયાતિ લાભ/ દંડ સ્વરૂપ વ્યાજની ચુકવણી	૧૫ દિવસ
દાવા નોંધાવ્યા પછી દાવાની આવશ્યકતા સૂચિત કરવી	૧૫ દિવસ
તપાસની આવશ્યકતા વિના મૃત્યુના દાવાની પતાવટ	૩૦ દિવસ
તપાસની આવશ્યકતા સાથે મૃત્યુના દાવાની પતાવટ/ રદબાતલ	૬ મહિના
સામાન્ય વીમા	
સર્વેક્ષણ રિપોર્ટ જમા કરવો	૩૦ દિવસ
વીમા કંપનીએ પૂરક અહેવાલ માગવો	૧૫ દિવસ
પહેલા/ પૂરક સર્વેક્ષણ અહેવાલ મળ્યા પછી દાવાની પતાવટ/ અસ્વીકૃતિ પતાવટ/ રદબાતલ	૩૦ દિવસ
ફરિયાદો	
ફરિયાદની રસીદ આપવી	૩ દિવસ
વીમા કંપનીએ પૂરક અહેવાલ માગવો	૧૫ દિવસ

• મોટર વીમા રક્ષણ શું છે:

નીચેનાં કારણોસર વાહનને નુકસાન એ સામાન્ય રીતે મોટર વીમા પોલિસીના ઓડી વિભાગ હેઠળ આપરી લેવાય છે:

- ક. આગ, વિસ્ફોટ, જાતે - ઊંઘગવું, વીજ ત્રાટકવી
- ખ. ખાતર પાડવું/ ઘરફોડ/ ચોરી
- ગ. હુલ્લડ અને હડતાળ
- ઘ. ધરતીકંપ
- ચ. પૂર, વાવાઝોડું, ચક્રવાત, પ્રચંડ તોફાન, ઉપદ્રવ, પ્રચંડ પૂર, બરફનું વાવાઝોડું, સખત ઠાર
- છ. અકસ્માતના બહારી માધ્યમો
- જ. બદદરિયાનું ફૂટ્ય
- ઝ. આતંકવાદી ફૂટ્ય
- ટ. રેલવે/ માર્ગ, ઈનલેન્ડ દરિયાઈ માર્ગ, લિફ્ટ, એલિવેટર અથવા હવાઈ પ્રવાસે હોય ત્યારે
- ઠ. ઈંખડ ઘસી પડવી/ ખડક ઘસી પડવો

• મોટર વીમામાં કયા અપવાદો છે:

મોટર વીમા પોલિસીમાં સામાન્ય રીતે નીચેની કટોકટીઓ અપવાદ છે:

- પ્રમાણિત ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ ન હોવું.

- નશીલી શરાબ/ દવાઓના પ્રભાવ હેઠળ હોવું.
- ભૌગોલિક મર્યાદાઓની બહાર અકસ્માત સર્જાવો.
- વાહન ગેરકાયદે હેતુ માટે ઉપયોગમાં લેવાયું હોય.
- વિદ્યુત/ યાંત્રિક ખામીઓ સર્જાવી.

• વીમાની રકમનો આધાર:

પોતાના નુકસાન માટે:

મોટર વીમા પોલિસી હેઠળ વીમાની રકમ મોટર વાહનનું મૂલ્ય પ્રદર્શિત કરે છે. તે વીમાદારે જાહેર કરેલા મૂલ્ય તરીકે જ્ઞાત સંકલ્પનાને આધારે નિશ્ચિત કરાય છે. વીમાદારે જાહેર કરેલું મૂલ્ય એ ઉત્પાદકના વર્તમાન મૂલ્ય અને આયુષ્યને આધારે ખાદ્યને આધારે કાઢવામાં આવેલું મૂલ્ય છે.

ત્રીજા પક્ષ માટે:

મોટર વાહન અધિનિયમ ૧૯૮૮ની આવશ્યકતાઓ અનુસાર રક્ષણ- માલિક- ચાલક માટે ફરજિયાત અંગત અકસ્માતનું રક્ષણ પણ સમાવિષ્ટ કરાયું છે. પોલિસી વિવિધ અન્ય જોખમોને રક્ષણ આપવા માટે પણ વિસ્તરિત કરી શકાય છે, જેમ કે વાહનમાં બેઠેલાને અંગત અકસ્માત, ડ્રાઈવરને કામદાર વળતર વગેરે, જે કાયદા હેઠળ તેને મળતા રક્ષણ ઉપરાંત છે.

જોકે સંપૂર્ણ ચાટી જોવા માટે તમારી પોલિસીને વાંચી જાઓ- સંપૂર્ણ ભરેલું દાવા પત્રક, વાહનની આરસી નકલ, નુકસાનનો મૂળ અંદાજ, મૂળ મરામત રસીદ અને ચુકવણી રસીદ. રોકડહીન સુવિધા લીધી હોય તો મરામત ઈનવોઈસ જ સુપરત કરવાનું રહે છે અને જરૂર હોય તો એક્ઝાઈબાર. ચોરીના દાવા માટે ચાવી સુપરત કરવાની રહેશે. ચોરીનો દાવો કરવા માટે વાહનનું પગેરું મળતું નથી એવો દાખલો સુપરત કરવો જરૂરી છે.

વીમા કંપનીને વેચાણકર્તાએ લેખિતમાં આવી તબદીલી વિશે જાણ કરવી જરૂરી છે. નવો પ્રસ્તાવ ભરવો જોઈએ. પોલિસી સમાપ્ત થતા સુધી તબદીલીની તારીખથી એનસીબીની પ્રો-રેટા રિકવરી સાથે વીમાની તબદીલી માટે નજીવી ફી લેવાય છે. અત્રે નોંધવું ઘટે કે વિસ્તૃત/પેકેજોમાં માલિકીની તબદીલી એ તબદીલીની તારીખથી ૧૪ દિવસની અંદર નોંધવી જોઈએ, અન્યથા વાહનને પોતાના નુકસાન માટે કોઈદાવો ચૂકવવાપાત્ર નહીં રહે.

- પ્ર. જો વાહન આરટીઓમાં મારે નામે તબદીલ કરાય પછી પણ જૂના માલિકને નામે વીમો ચાલુ રહે છે ?
- ઉ. ના. વાહનની નોંધણી અને વીમો એ હંમેશાં એકસમાન સરનામા સાથે એકસમાન નામે હોવાં જોઈએ, અન્યથા દાવો ચૂકવવાપાત્ર નથી. નવો પ્રસ્તાવ ભરવાનો રહે છે. વીમો તબદીલ કરવા માટે નજીવી ફી લાગુ પડે છે.
- પ્ર. મારી વીમા પોલિસી જોવાઈજાય તો હું ડુપ્લિકેટ મેળવી શકું ?
- ઉ. હા, જ્યાંથી પોલિસી કાઢી આપી હોય તે જ કચેરીનો સંપર્ક સાધો, તમારે લેખિત વિનંતી કરવાની રહેશે. ડુપ્લિકેટ પોલિસીની નકલ આપવા માટે નજીવી ફી લાગુ પડશે.
- પ્ર. મોટર વીમાના દાવા માટે કયા દસ્તાવેજો સુપરત કરવાના રહે છે ?
- ઉ. સામાન્ય રીતે નીચે મુજબના દસ્તાવેજો સુપરત કરવાના રહે છે.

૩. મોટર વીમા અંગે વારંવાર પુછાતા પ્રશ્નો

- પ્ર. મારે કેટલું મોટર વીમા રક્ષણ ખરીદવું જોઈએ ? મારે વિસ્તૃત વીમો કે પછી ફક્ત જવાબદારી પોલિસી લેવી જોઈએ ?
- ઉ. ભારતમાં જાહેર રસ્તાઓ પર ચાલતાં બધાં જ વાહનો માટે ત્રીજા પક્ષનો જવાબદારી વીમો ફરજિયાત છે. આમાં તમે જવાબદાર હો તે અન્યોને ઈજાઓ અને નુકસાન માટે જવાબદારીને આપવી લેવાય છે. ઉપરાંત વિસ્તૃત/ પેકેજ પોલિસી દ્વારા ખુદ વાહનને ખોટ કે નુકસાનને આપવી લેવું સૂઝુબૂઝુપૂર્વકનું છે, જે વીમો ઊતરાવેલી વાહનની “જવાબદારી” અને “પોતાનું નુકસાન” પણ આપવી લે છે. ફક્ત જવાબદારી આપરણ અધિનિયમ ફક્ત આપરણ તરીકે પણ જાણીતો છે.
- પ્ર. પ્રીમિયમ કઈ રીતે નિશ્ચિત કરાય છે ?
- ઉ. તમારે ચૂકવવાનું આવે તે પ્રીમિયમ નિશ્ચિત કરવાનાં ઘણાં પરિબલો છે. પોતાના નુકસાનના રક્ષણ માટે જુદી જુદી વીમા કંપનીઓ એકસમાન રક્ષણ માટે અલગ અલગ પ્રીમિયમો રાખે છે. આથી આસપાસ જુઓ. ત્રણ કે તેથી વધુ પોલિસીઓની તુલના કરીને તેમાંથી અનુરૂપ પસંદ કરો. વિવિધ વીમા કંપનીઓની વેબસાઈટ જુઓ. તે પ્રીમિયમોની તુલના કરવામાં તમને મદદરૂપ થશે. કપાતપાત્રતા, રક્ષણ અને આઈડીવીની તુલના કરવાનું ભૂલતા નહીં, કારણ કે એક વીમા કંપનીનું પ્રીમિયમ ઓછું હોઈ શકે, પરંતુ ઉચ્ચ કપાતપાત્રતા, ઓછું રક્ષણ અને નીચા

આઈડીવી સાથે દાવાની પતાવટના સંજોગોમાં તમને માઠી અસર કરી શકે છે.

તમારું પ્રીમિયમ નિશ્ચિત કરવા માટે સામાન્ય રીતે ઉપયોગમાં લેવાતી નીચેની બાબતો વિશે તમારા એજન્ટને માહિતી આપવાની તૈયારી રાખો: વાહનનો એન્જિન નંબર, ચેસિસ નંબર સાથે નોંધણી વિગતો, વાહનનો વર્ગ, ઘન ક્ષમતા, બેઠક ક્ષમતા વગેરે. (હકીકતમાં બધી સુસંગત વિગતો આરસી બુક/ કાર્ડમાં હોય છે અને તેની નકલ સુપરત કરી શકાય છે). કર ચૂકવેલી વિગતો, યોગ્ય હોવાનો દાખલો, ડ્રાઈવરની વિગતો- ઉંમર, લિંગ, પાત્રતા, લાઈસન્સની કાયદેસરતા, જૂનો વીમા ઇતિહાસ. (જો કોઈ હોય તો)

પોતાના નુકસાનના રક્ષણનો દર વીમા નિયમન અને વિકાસ પ્રાધિકરણ પાસે યોગ્ય દર નોંધાવ્યા પછી વ્યક્તિગત વીમા કંપનીઓ તે કરે છે. તે અન્યોમાં નીચેનો પરિબલોને આધારે નિશ્ચિત કરાય છે- વાહનની ઉંમર; ડિસ્કાઉન્ટ / ભાર-યોગ્ય બોનસ / ભાર / ડિસ્કાઉન્ટ સાથે ગત દાવાઓનો અનુભવ પ્રીમિયમની ગણતરી કરવા સમયે ધ્યાનમાં લેવાય છે. આઈડીવી (ઈન્શ્યોર્ડ ફિક્સલેર્ડ વેલ્યુ).

ત્રીજા પક્ષની જવાબદારીને લક્ષમાં લઈ પ્રીમિયમના દર આઈઆરડીએ નક્કી કરે છે.

જો વીમામાં તૂટ હોય તો વાહનની ચકાસણી આવશ્યક છે અને તે માટે વધારાના દર ભરવાના આવશે.

ઉપરાંત ફક્ત મોટર વાહન વીમામાં વીમાનો અલગ દાખલો કાયદા અનુસાર વીમા કંપનીએ જારી કરવાનો હોય છે. આ દસ્તાવેજ હંમેશાં વાહનમાં રાખવો જોઈએ. પોલિસી ઘર/ કચેરીમાં અલગ સાચવી રાખવી.

- પ્ર. જો હું મારા વાહનમાં સીએનજી અથવા એલપીજી કિટ બેસાડું તો વીમા કંપનીને જણાવવું જરૂરી છે ?**
- ઉ.** જો ઊીએનજી / એલપીજી કિટ વાહનમાં બેસાડો તો વાહનની નોંધણી કરાઈ હોય તે આરટીએમાં નોંધણી પ્રમાણપત્ર (આરસી)માં ફેરફારની નોંધ કરવા માટે માહિતી આપવી જરૂરી છે. વીમા કંપનીને પણ "ઓડી" વિભાગ હેઠળ અને "ટીપી" વિભાગ હેઠળ કિટના મૂલ્ય પર વધારાના પ્રીમિયમની ચુકવણી પર કિટ આવરી લેવા માટે માહિતગાર કરવી જોઈએ.
- પ્ર. જાહેર સ્થળે ચલાવવા સમયે વાહનમાં કયા દસ્તાવેજો રાખી મૂકવા જરૂરી છે ?**
- ઉ.**
- વીમાનો દાખલો.
 - નોંધણી પ્રમાણપત્રની ઝેરોક્સ નકલ.
 - પ્રદૂષણ નિયંત્રણ હેઠળ હોવાનું પ્રમાણપત્ર.
 - વાહન ચલાવે તે વ્યક્તિની ડીએલની કોપી.
- પ્ર. શું મારો વીમો હું મારા વાહનના ખરીદનારને તબદીલ કરી શકું ?**
- ઉ.** હા, વીમો વાહનના ખરીદનારને તબદીલ કરી શકાય છે. જોકે તેમાં

વાહનની ઘન સમતા/ભાર સમતાને આધારે વધે છે. જોકે અમુક કિસ્સામાં વીમા કંપની વાહનનું આયુષ્ય અથવા દાવાઓની ઊંચું સાતત્ય હોય તેને આધારે વધારાની એક્સેસ લાદી શકે છે.

- પ્ર. પોલિસીમાં કોઈ પણ ફેરફાર નોંધવા માટેની પ્રક્રિયા કઈ છે ?
- ઉ. પોલિસીમાં કોઈ પણ ફેરફાર થાય તો તે વીમા કચેરી Si શેરાથી કરશે. વીમા કંપનીને ફેરફાર માટે પુરાવા સાથે પત્ર સુપરત કરો અને શેરો પ્રાપ્ત કરો. શેરાની વિશ્વસનીયતા ચકાસી લો.
- પ્ર. જો હું ચોક્કસ શહેરમાં વાહનનો ઉપયોગ કરતો હોઉં તો કયો પ્રીમિયમ દર લાગુ પડે ?
- ઉ. પ્રીમિયમ દર લાગુ કરવા માટે વાહનની નોંધણી થઈ હોય તે સ્થળ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે (વાહનનો ઉપયોગ કરાય છે તે સ્થળ નહીં). જો તમારું વાહન ચેન્નાઈમાં નોંધાયું હોય તો ઝોન એ માટે લાગુ દર વસૂલ કરાશે. જો તમે જુદા શહેર/મહાનગરમાં સ્થળાંતર કરો તો પણ તેજ દર લાગુ ચાલુ રહેશે. એ જ રીતે જો વાહન શહેરમાં નોંધાયું હોય તો ઝોન બી પ્રીમિયમ દર લાગુ થશે. આ સાથે જો માલિક મહાનગરમાં સ્થળાંતર કરે તો તેને ઝોન બી દર લાગુ પડશે.
- પ્ર. મોટર વાહન અધિનિયમ હેઠળ વીમાનો દાખલો શું છે ?
- ઉ. કેન્દ્રીય મોટર વાહન નિયમો ૧૯૮૯ના નિયમ ૧૪૧ અનુસાર વીમાનો દાખલો ફક્ત ફોર્મ ૫૧માં જારી કરાય છે. પોલિસી

- પ્ર. મારી આવશ્યકતાઓને કઈ રક્ષણ મર્યાદાઓ પહોંચી શકશે ?
- ઉ. પોતાના નુકસાન માટે વાહનની વીમાની રકમને વીમા જાહેર મૂલ્ય ("ઈન્ચ્યોર્ડ કિલ્લેડ વેલ્યુ") કહેવાય છે અને તે વાહનના હાલનો બજારમાં તે દેખાવી જોઈએ. ત્રીજા પક્ષની જવાબદારીના રક્ષણ માટે ત્રીજા પક્ષોને ઈજાઓને અમર્યાદિત રક્ષણ છે. જોકે ત્રીજા પક્ષની મિલકતને નુકસાન રૂ. ૭,૫૦,૦૦૦ની રકમ સુધી આવરી લેવાય છે. વીમાદાર પાસે ત્રીજા પક્ષની મિલકતને નુકસાન માટે રક્ષણ નિયંત્રિત રાખવાનો વિકલ્પ છે. તેમાં ફક્ત જવાબદારી પ્રીમિયમમાં ઘટાડો કરાશે.
- પ્ર. પોલિસીની મુદત કેટલી છે ?
- ઉ. પોલિસી સામાન્ય રીતે એક વર્ષની મુદત માટે હોય છે અને છેલ્લી તારીખ પૂર્વે તે રિન્યુ કરવાની રહે છે. પ્રીમિયમ સમયસર ભરવા જોઈએ. કોઈ વીમા કંપની આ પ્રીમિયમ ચુકવણી માટે કૃપા મુદત આપતી નથી- છેલ્લી તારીખ એ જ છેલ્લી તારીખ હોય છે. જો પોલિસી એક દિવસથી પણ નિરર્થક થાય તો વાહનનું નિરીક્ષણ કરવું પડશે. ઉપરાંત જો વિસ્તૃત પોલિસીને ૯૦ દિવસથી વધુ સમય સુધી નિરર્થક રહેવા દેવાય તો એનસીબી (ના દાવા બોનસ) પરનો લાભ પણ જતો રહે છે.
- પ્ર. ના-દાવા બોનસ (નો ક્લેઈમ બોનસ) શું છે ?
- ઉ. ના-દાવા બોનસ (એનસીબી) ગઈ પોલિસી મુદત દરમિયાન શૂન્ય દાવા સામે વીમાદારને મળતો લાભ છે. હાલના નિયમો અનુસાર તે પોતાના નુકસાનના પ્રીમિયમ (અને જવાબદારી

પ્રીમિયમ પર નહીં) પર ૨૦ ટકા સુધીની શ્રેણીમાં હોય છે અને પ્રગતિશીલ રીતે તે પછીના દાવા મુક્ત વર્ષોને આધારે મહત્તમ ૫૦ ટકા સુધી વધે છે. જોકે દાવો નોંધાવવામાં આવે તો ના-દાવા બોનસ તે પછીની પોલિસીની મુદતમાં પતી જાય છે. એનસીબી વીમાદારને અપાય છે, વીમાદારને વાહનને નહીં. આથી વાહન તબદીલ કરાય ત્યારે વીમા પોલિસી નવા માલિકને તબદીલ કરી શકાય છે, પરંતુ એનસીબી નહીં. નવા માલિકે બાકીની પોલિસીની મુદત માટે એનસીબી ખાતે તફાવતની રકમ ચૂકવવાની રહે છે. મૂળ માલિક જોકે તેણે ખરીદી કરેલા નવા વાહન પર એનસીબીનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

- પ્ર. જો હું વીમા કંપની બદલી કરવા માગું તો મારો ના-દાવા બોનસ સ્થાનાંતર કરી શકાય ?
- ઉ. હા, જો તમે નવીનીકરણ પર વીમા કંપની બદલી કરો તો એનસીબી સુવિધા ઉપલબ્ધ કરી શકો છો. તમારે હાલની વીમા કંપની પાસેથી નવીનીકરણ સૂચનાની રીતે રળેલો એનસીબીનો પુરાવો રજૂ કરવાનો રહેશે. જો પુરાવો રજૂ નહીં કરી શકાય તો તે સમાપન થતી પોલિસી પર પોતાના દ્વારા કોઈ દાવા નોંધાવાયા નથી એવા પ્રમાણપત્ર સાથે તમારી મૂળ સમાપ્ત થતી પોલિસી રજૂ કરી શકો છો. આથી, પુરાવો નવીનીકરણ સૂચનાના રૂપમાં અથવા જૂની વીમા કંપની પાસેથી એનસીબી હક પાત્રતાને સમર્થન આપતા પત્રના સ્વરૂપમાં ચાલી શકે છે.
- પ્ર. મારું પ્રીમિયમ ઓછું કરે એવા ડિસ્કાઉન્ટ હોય છે ?

- ઉ. એનસીબી ઉપરાંત ઓટોમોબાઈલ એસોસિએશન ઓફ ઈન્ડિયા, વિટેજ કાર્સ (વિટેજ અને કલાસિક કાર કલબ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા પ્રમાણિત ખાનગી કારો)નું સભ્યપદ, પુણેની ઓટોમોબાઈલ રિસર્ચ એસોસિએશન ઓફ ઈન્ડિયા (એઆરએઆઈ) મંજૂર અને જેની ગોઠવણી એએઆઈ દ્વારા મંજૂરી પ્રાપ્ત હોય તેવાં ચોરી વિરોધી ઉપકરણોની ગોઠવણી, સંબંધિત આરટીએ દ્વારા આરસીમાં અનુરૂપ રીતે શેરો કરેલી અંધ, વિકલાંગ અને મનપંગું વ્યક્તિઓ માટે ખાસ તૈયાર / સુધારેલાં વાહનો માટે રાહત, સ્વૈચ્છિક વધારાની કપાતપાત્રતા / એક્સેસ અપનાવવા માટે ઓન ડેમેજ પ્રીમિયમ હેઠળ ઉપલબ્ધ વધારાનાં ડિસ્કાઉન્ટ હોય છે.

“ફક્ત જવાબદારી કલમ” હેઠળ ત્રીજા પક્ષની મિલકતને નુકસાનમાં ઘટાડા માટે ડિસ્કાઉન્ટ મળે છે.
(ટીપીપીડી) રૂ. ૭૫૦,૦૦૦થી રૂ. ૬૦૦૦ સુધી.

- પ્ર. સેવા કર લાગુ પડે છે અને તે કેટલો હોય છે ?
- ઉ. હા, સેવા કર લાગુ થાય છે અને તે કાયદાના હાલના નિયમ અનુસાર રહે છે.
- પ્ર. કપાતપાત્ર શું છે ?
- ઉ. કપાતપાત્ર કે “એક્સેસ” એ રકમ ચૂકવવાપાત્ર દાવાની ઉપરવટ હોય છે. મોટા ભાગનાં વાહનો માટે સામાન્ય ઘોરણસર/ ફરજિયાત એક્સેસ ટુ-વ્હીલર માટે રૂ. ૫૦૦થી ખાનગી કાર અને વ્યાવસાયિક વાહનો માટે રૂ. ૫૦૦ની શ્રેણીમાં હોય છે, તે